

Wymagania edukacyjne

Język polski w klasach 7 i 8

Ocenę wyższą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania ocen niższych – pozytywnych.

Ocenę niedostateczny nie ma wiedzy i umiejętności z zakresu podstawy programowej. Nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zadań o elementarnym stopniu trudności. Nie opanował techniki głośnego i cichego czytania. Nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego. Wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym. W wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych oraz nie wyznacza granicy zdania. Brak wiedzy i umiejętności uniemożliwia dalszy proces rozwoju i uczenia się.

Ocenę dopuszczający otrzymuje uczeń, który poziom zdobytych umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy piątej umożliwia osiągnięcie celów polonistycznych, potrafi wykonać zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim poziomie trudności.

Ocenę dostateczny otrzymuje uczeń, którego poziom zdobytych umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy piątej pozwala na rozwijanie kompetencji ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej, wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe o średnim poziomie trudności.

Ocenę dobry otrzymuje uczeń, który poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne.

Ocenę bardzo dobry otrzymuje uczeń, który sprawnie się posługuje zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, potrafi zastosować poznaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach.

Ocenę celujący otrzymuje uczeń, który biegle się posługuje zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych objętych programem nauczania i wynikających z podstawy programowej, proponuje rozwiązania nietypowe; jest twórczy, rozwija własne uzdolnienia.

Klasa 7

Tabelaryczne ujęcie szczegółowych wymagań edukacyjnych dla uczniów bez dostosowań

Ocenę wyższą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania ocen niższych – pozytywnych.

Ocena	Wymagania edukacyjne
niedostateczny (1)	Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową.
dopuszczający (2)	Kształcenie literackie i kulturowe • przeczytał niektóre omawiane lektury; • klasyfikuje czytany utwór jako należący do epiki, liryki lub dramatu; • zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; • zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami; • wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał; • czyta fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych, potrafi rozpoznać artykuł. Kształcenie językowe • poprawnie akcentuje wyrazy ze stałym akcentem; • rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne, rodzinę wyrazów, tworzy wyrazy pochodne według wzoru; • rozróżnia odmienne i nieodmienne części mowy, w tym imiesłowy;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• tworzy według wzoru imiesłowy równoważnik zdania; • zna podstawowe skróty i skrótowce, używa ich w wypowiedzi; • stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi; • nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym. Tworzenie wypowiedzi • krótko wypowiada się ustnie na podany temat, stara się używać prostych środków retorycznych; • z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi; • pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, poznane formy wypowiedzi; • stosuje akapity, formułuje prostą tezę, wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić, przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia, stara się podać przykłady ilustrujące argumenty; • rozpoznaje w tekstach reklamowych niektóre środki perswazji i manipulacji; • podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego: skraca, streszcza; • głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy.
dostateczny (3)	Kształcenie literackie i kulturowe • przeczytał większość omawianych lektur;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w utworach; • stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; • stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków; • wyszukuje w tekście literackim użyte środki językowe, stara się je nazwać; • wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu; • klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy; • rozpoznaje gatunki dziennikarskie, w tym wywiad i artykuł. Kształcenie językowe • poprawnie zapisuje wyrazy, w których występują różnice między wymową a pisownią; • poprawnie akcentuje większość wyrazów; • dzieli proste wyrazy na podstawę słowotwórczą i formant, rozpoznaje wyrazy pokrewne; • rozpoznaje rodzaje imiesłówów; • tworzy imiesłowowy równoważnik zdania; • pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej. Tworzenie wypowiedzi • wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych; • gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• pisze poznane formy wypowiedzi, stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy; • formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza, wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji, przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów, podaje przykłady ilustrujące argumenty, formułuje proste wnioski; • rozpoznaje w tekstach reklamowych podstawowe środki perswazji i manipulacji; • podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego: skraca, streszcza, rozbudowuje; • głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej.
dobry (4)	Kształcenie literackie i kulturowe • czyta wszystkie wymagane lektury w całości; • określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach; • posługuje się terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki; • rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe; • wyszukuje i porządkuje cytaty; • wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa; • zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich. Kształcenie językowe

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• poprawnie stosuje różne sposoby zapisywania głosek; • rozpoznaje podstawowe rodzaje zjawisk fonetycznych; • poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy; • rozpoznaje i używa różne rodzaje formantów, poprawnie analizuje budowę słowotwórczą wyrazu; • przekształca imiesłowny równoważnik zdania na zdanie złożone i odwrotnie; • używa poprawnych form skrótów i skrótowców; • pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy. Tworzenie wypowiedzi • gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy plan wypowiedzi; • pisze poznane formy wypowiedzi stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję; • stosuje akapity jako spójne całości myślowe, formułuje tezę i hipotezę, wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów, przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego, podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty, formułuje wnioski wynikające z argumentacji; • rozpoznaje w tekstach reklamowych użyte środki perswazji i manipulacji; • dokonuje przekształceń tekstu cudzego: skraca, streszcza, rozbudowuje; • formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację.
bardzo dobry (5)	Kształcenie literackie i kulturowe - czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami; - wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych; - poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; - poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów; - interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; - funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi. Kształcenie językowe - poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, stosuje w wypowiedzi odpowiednią intonację zdaniową; - odróżnia rdzeń od podstawy słowotwórczej, tworzy rozbudowane rodziny wyrazów i analizuje strukturę wyrazów pochodnych; - poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania; - pisze poprawnie, zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje ich autokorekty.

Ocena	Wymagania edukacyjne
	Tworzenie wypowiedzi • tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi; • samodzielnie selekcionuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan wypowiedzi; • samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej; • samodzielnie formułuje tezę i hipotezę, swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów, podaje celne i różnorodne przykłady ilustrujące argumenty, podsumowuje rozważania, samodzielnie formułuje wnioski; • rozpoznaje w tekstach reklamowych środki perswazji i manipulacji, wskazuje ich funkcję; • samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego: skraca, streszcza, rozbudowuje; • formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu; • interpretuje głosowo utwór.
celujący (6)	• doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej; • samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności; • czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w pro- gramie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z pod- stawy programowej;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie; • pisze bezbłędne językowo, oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi; • operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych; • w sposób szczególny dba o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową wypowiedzi, zapisuje teksty w sposób przejrzysty z wielką dbałością o stronę graficzną i podział logiczny w formie akapitów; • chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych; • przygotowuje projekt lub prezentację multimedialną.

Tabelaryczne ujęcie szczegółowych wymagań edukacyjnych dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia z dysleksją rozwojową, dysortografią, dysgrafią, dyskalkulią

Ocenę wyższą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania ocen niższych – pozytywnych.

Ocena	Wymagania edukacyjne
niedostateczny (1)	Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową.
dopuszczający (2)	Kształcenie literackie i kulturowe • przeczytał niektóre omawiane lektury w dostosowanym do jego indywidualnego tempa czasie lub wskazane przez nauczyciela fragmenty lektur, korzystając z pomocy audiobooków;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• po naprowadzeniu przez nauczyciela klasyfikuje czytany utwór jako należący do epiki, liryki lub dramatu; • zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; • odpowiadając na pytania pomocnicze nauczyciela zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami; • wyszukuje w tekście wskazane informacje; • czyta fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych, rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako artykuł prasowy. Kształcenie językowe • zauważa różnice między wymową a pisownią wyrazów; • prawie zawsze poprawnie akcentuje wyrazy ze stałym akcentem; • rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne, rodzinę wyrazów, z pomocą nauczyciela tworzy wyrazy pochodne według wzoru; • po naprowadzeniu rozróżnia odmienne i nieodmienne części mowy, w tym imiesłowy; • z pomocą nauczyciela tworzy według wzoru imiesłowowy równoważnik zdania; • zna podstawowe skróty i skrótowce, używa ich w wypowiedzi; • stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• popełnia jeszcze wiele błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym. Tworzenie wypowiedzi • krótko wypowiada się ustnie na podany temat; • stara się używać prostych środków retorycznych; • z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi; • pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, w swoim tempie poznane formy wypowiedzi; • często nie stosuje akapitów, formułuje prostą tezę, wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić, po naprowadzeniu przedstawia argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia, stara się podać przykłady ilustrujące argumenty; • po naprowadzeniu rozpoznaje w tekstach reklamowych niektóre środki perswazji i manipulacji; • podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego: skraca, streszcza; • głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy.
dostateczny (3)	Kształcenie literackie i kulturowe • przeczytał większość omawianych lektur w dostosowanym do jego indywidualnego tempa czasie, korzystając z pomocy audiobooków;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• po naprowadzeniu wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach; • stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; • stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków; • z pomocą nauczyciela wyszukuje w tekście literackim użyte środki językowe, stara się je nazwać; • wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu; • po naprowadzeniu klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularno – naukowy; • po naprowadzeniu rozpoznaje gatunki dziennikarskie, w tym: wywiad i artykuł. Kształcenie językowe • poprawnie akcentuje większość wyrazów, • po naprowadzeniu dzieli proste wyrazy na podstawę słotwórczą i formant, rozpoznaje wyrazy pokrewne; • z pomocą nauczyciela rozpoznaje rodzaje imiesłówów; • w swoim tempie tworzy imiesłowowy równoważnik zdania; • popełnia jeszcze błędy zakłócające komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym.

Ocena	Wymagania edukacyjne
	Tworzenie wypowiedzi - wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych; - gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi; - w swoim tempie, jeszcze z błędami pisze poznane formy wypowiedzi; - stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy; - formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza, wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji, po naprowadzeniu przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów, podaje przykłady ilustrujące argumenty, formułuje proste wnioski; - rozpoznaje w tekstach reklamowych podstawowe środki perswazji i manipulacji; - podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego: skraca, streszcza, rozbudowuje; - głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej.
dobry (4)	Kształcenie literackie i kulturowe - czyta wszystkie wymagane lektury w całości w dostosowanym do jego indywidualnego tempa czasie, korzystając z pomocy audiobooków; - zna cechy charakterystyczne rodzajów literackich i po naprowadzeniu, wskazuje je w utworach; - z niewielkimi omyłkami posługuje się terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	- wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki; - po naprowadzeniu rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe; - wyszukuje i porządkuje cytaty; - wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa; - zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich. Kształcenie językowe - nie zawsze poprawnie stosuje różne sposoby zapisywania głosek; - rozpoznaje podstawowe rodzaje zjawisk fonetycznych; - poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy; - rozpoznaje i używa różne rodzaje formantów, poprawnie analizuje budowę słowotwórczą wyrazu; - z niewielką pomocą przekształca imiesłowowy równoważnik zdania na zdanie złożone i odwrotnie; - używa poprawnych form skrótów i skrótowców; - popołnia jeszcze błędy zakłócające komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym. Tworzenie wypowiedzi - gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy poprawnie plan wypowiedzi;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• w swoim tempie pisze poznane formy wypowiedzi, stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję; • formułuje tezę i hipotezę, wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów, przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego, podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty, z niewielką pomocą formułuje wnioski wynikające z argumentacji; • z niewielką pomocą rozpoznaje w tekstach reklamowych użyte środki perswazji i manipulacji; • w swoim tempie dokonuje przekształceń tekstu cudzego: skraca, streszcza, rozbudowuje; • po naprowadzeniu formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu; • głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację.
bardzo dobry (5)	Kształcenie literackie i kulturowe • czyta wszystkie wymagane lektury w całości w dostosowanym do jego indywidualnego tempa czasie, korzystając z pomocy audiobooków; • z niewielką pomocą wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych; • zazwyczaj poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • najczęściej poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe utworów; • interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; • stara się włączać cytaty do wypowiedzi.

Ocena	Wymagania edukacyjne
	Kształcenie językowe • poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, stosuje w wypowiedzi odpowiednią intonację zdaniową; • odróżnia rdzeń od podstawy słowotwórczej, tworzy rozbudowane rodziny wyrazów i analizuje strukturę wyrazów pochodnych; • najczęściej poprawnie stosuje imiesłowy równoważnik zdania; • popełnia jeszcze błędy zakłócające komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym. Tworzenie wypowiedzi • tworzy wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi; • samodzielnie selekcionuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan wypowiedzi; • w swoim tempie pisze poznane formy wypowiedzi, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej; • samodzielnie formułuje tezę i hipotezę, wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów, podaje przykłady ilustrujące argumenty, z niewielką pomocą podsumowuje rozważania, formułuje wnioski; • z niewielką pomocą rozpoznaje w tekstach reklamowych środki perswazji i manipulacji, wskazuje ich funkcję;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• z niewielką pomocą dokonuje przekształceń tekstu cudzego: skraca, streszcza, rozbudowuje; • z niewielką pomocą formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu; • interpretuje głosowo utwór.
celujący (6)	• doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej; • samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności; • czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej; • posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie; • pisze oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi; • operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych; • w sposób szczególny dba o poprawność fleksyjną i składniową wypowiedzi, zapisuje teksty z wielką dbałością o podział logiczny w formie akapitów; • chętnie czyta i zna wiele tekstów, przygotowuje projekt lub prezentację multimedialną.

Tabelaryczne ujęcie szczegółowych wymagań edukacyjnych dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia z niezdiagnozowanymi trudnościami szkolnymi i obniżoną sprawnością intelektualną

Ocenę wyższą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania ocen niższych – pozytywnych.

Ocena	Wymagania edukacyjne
Niedostateczny (1)	Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności z zakresu podstawy programowej
dopuszczający (2)	Kształcenie literackie i kulturowe • przeczytał niektóre omawiane lektury w dostosowanym do jego indywidualnego tempa czasie lub wskazane przez nauczyciela fragmenty lektur, korzystając z pomocy audiobooków; • po naprowadzeniu przez nauczyciela klasyfikuje czytany utwór jako należący do epiki, liryki lub dramatu; • zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; • odpowiadając na pytania pomocnicze nauczyciela zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami; • wyszukuje w tekście wskazane informacje; • rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako artykuł prasowy. Kształcenie językowe • zauważa różnice między wymową a pisownią wyrazów; • prawie zawsze poprawnie akcentuje wyrazy ze stałym akcentem; • rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne, rodzinę wyrazów, z pomocą nauczyciela tworzy wyrazy pochodne według wzoru; • po naprowadzeniu rozróżnia odmienne i nieodmienne części mowy, w tym imiesłowy; • z pomocą nauczyciela tworzy według wzoru imiesłowowy równoważnik zdania;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• zna podstawowe skróty i skrótowce, używa ich w wypowiedzi; • stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi; • popełnia jeszcze wiele błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym. Tworzenie wypowiedzi • krótko wypowiada się ustnie na podany temat; • stara się używać prostych środków retorycznych; • z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi; • pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, w swoim tempie poznane formy wypowiedzi, często nie stosuje akapitów, formułuje prostą tezę, wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić, po naprowadzeniu przedstawia argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia, stara się podać przykłady ilustrujące argumenty; • po naprowadzeniu rozpoznaje w tekstach reklamowych niektóre środki perswazji i manipulacji; • podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego: skraca, streszcza; • głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy.
dostateczny (3)	Kształcenie literackie i kulturowe

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• przeczytał większość omawianych lektur w dostosowanym do jego indywidualnego tempa czasie, korzystając z pomocy audiobooków; • po naprowadzeniu wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, z pomocą nauczyciela odnajduje je w czytanych utworach; • stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; • stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje, ale nie zawsze poprawnie, utwory należące do tych gatunków; • z pomocą nauczyciela wyszukuje w tekście literackim użyte środki językowe, stara się je nazwać; • nie zawsze poprawnie wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu; • po naprowadzeniu klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy; • po naprowadzeniu rozpoznaje gatunki dziennikarskie, w tym: wywiad i artykuł. Kształcenie językowe • poprawnie akcentuje znaczną część wyrazów; • po naprowadzeniu dzieli proste wyrazy na podstawę słotwórczą i formant, rozpoznaje wyrazy pokrewne; • z pomocą nauczyciela rozpoznaje rodzaje imiesłówów; • w swoim tempie tworzy imiesłowowy równoważnik zdania;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• popełnia jeszcze błędy zakłócające komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym. Tworzenie wypowiedzi • wypowiada się ustnie, zazwyczaj zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych; • gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, nie zawsze jeszcze poprawnie pisze plan wypowiedzi; • w swoim tempie, jeszcze z błędami pisze poznane formy wypowiedzi; • zazwyczaj stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy; • po naprowadzeniu formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza, stara się uzasadnić własne zdanie, używając prostej argumentacji, po naprowadzeniu przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów, podaje przykłady ilustrujące argumenty, formułuje proste wnioski; • rozpoznaje w tekstach reklamowych podstawowe środki perswazji i manipulacji; • podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego: skraca, streszcza, rozbudowuje; • Zazwyczaj głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej.
dobry (4)	Kształcenie literackie i kulturowe

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• przeczytał większość omawianych lektur lub ich wskazane fragmenty w dostosowanym do jego indywidualnego tempa czasie, korzystając z pomocy audiobooków; • zna podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, po naprowadzeniu, wskazuje je w czytanych utworach; • z niewielkimi omyłkami posługuje się terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki; • po naprowadzeniu rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe; • wyszukuje i zazwyczaj poprawnie porządkuje cytaty; • wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa; • zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich. Kształcenie językowe • nie zawsze poprawnie stosuje różne sposoby zapisywania głosek; • rozpoznaje podstawowe rodzaje zjawisk fonetycznych; • poprawnie akcentuje większość wyrazów; • rozpoznaje i używa różne rodzaje formantów, zazwyczaj poprawnie analizuje budowę słowotwórczą wyrazu; • z niewielką pomocą przekształca imiesłowowy równoważnik zdania na zdanie złożone i odwrotnie;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• używa poprawnych form skrótów i skrótowców; • najczęściej pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy. Tworzenie wypowiedzi • czyta wszystkie wymagane lektury w całości w dostosowanym do jego indywidualnego tempa czasie, korzystając z pomocy audiobooków; • zna cechy charakterystyczne rodzajów literackich i po naprowadzeniu, wskazuje je w czytanych utworach; • gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy poprawnie plan wypowiedzi; • w swoim tempie pisze poznane formy wypowiedzi, stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję; • formułuje tezę i hipotezę, wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów, przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego, podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty, z niewielką pomocą formułuje wnioski wynikające z argumentacji, z niewielką pomocą rozpoznaje w tekstach reklamowych użyte środki perswazji i manipulacji; • w swoim tempie dokonuje przekształceń tekstu cudzego: skraca, streszcza, rozbudowuje; • po naprowadzeniu formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu; • głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację.

Ocena	Wymagania edukacyjne
bardzo dobry (5)	Kształcenie literackie i kulturowe • czyta wszystkie wymagane lektury w całości w dostosowanym do jego indywidualnego tempa czasie, korzystając z pomocy audiobooków; • z niewielką pomocą wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych; • zazwyczaj poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • najczęściej poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów; • interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; • stara się włączać cytaty do wypowiedzi. Kształcenie językowe • poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, stosuje w wypowiedzi odpowiednią intonację zdaniową; • odróżnia rdzeń od podstawy słowotwórczej, tworzy rozbudowane rodziny wyrazów i analizuje strukturę wyrazów pochodnych; • najczęściej poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• popełnia jeszcze błędy zakłócające komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym. Tworzenie wypowiedzi • tworzy wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi; • samodzielnie selekcionuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan wypowiedzi; • w swoim tempie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej; • samodzielnie formułuje tezę i hipotezę, wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów, podaje przykłady ilustrujące argumenty, z niewielką pomocą podsumowuje rozważania, formułuje wnioski; • z niewielką pomocą rozpoznaje w tekstach reklamowych środki perswazji i manipulacji, wskazuje ich funkcję; • z niewielką pomocą dokonuje przekształceń tekstu cudzego: skraca, streszcza, rozbudowuje; • z niewielką pomocą formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu; • interpretuje głosowo utwór.
celujący (6)	• doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej; • samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej; • posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie; • pisze oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi; • operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych; • w sposób szczególny dba o poprawność fleksyjną i składniową wypowiedzi; zapisuje teksty z wielką dbałością o podział logiczny w formie akapitów; • chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych; • przygotowuje projekt lub prezentację multimedialną.

Tabelaryczne ujęcie szczegółowych wymagań edukacyjnych dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia z nadpobudliwością psychoruchową

Ocenę wyższą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania ocen niższych – pozytywnych.

Ocena	Wymagania edukacyjne
niedostateczny (1)	Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową.
dopuszczający (2)	Kształcenie literackie i kulturowe

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• przeczytał niektóre omawiane lektury w dostosowanym do jego indywidualnego tempa czasie lub wskazane przez nauczyciela fragmenty lektur, korzystając z pomocy audiobooków; • po naprowadzeniu przez nauczyciela klasyfikuje czytany utwór jako należący do epiki, liryki lub dramatu; • zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; • odpowiadając na pytania pomocnicze nauczyciela zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami; • wyszukuje w tekście wskazane informacje; • rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako artykuł prasowy. Kształcenie językowe • zauważa różnice między wymową a pisownią wyrazów; • prawie zawsze poprawnie akcentuje wyrazy ze stałym akcentem; • rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne, rodzinę wyrazów, z pomocą nauczyciela tworzy wyrazy pochodne według wzoru; • po naprowadzeniu rozróżnia odmienne i nieodmienne części mowy, w tym imiesłowy; • z pomocą nauczyciela tworzy według wzoru imiesłowowy równoważnik zdania; • zna podstawowe skróty i skrótowce, używa ich w wypowiedzi; • stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• popełnia jeszcze wiele błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym. Tworzenie wypowiedzi • krótko wypowiada się ustnie na podany temat; • stara się używać prostych środków retorycznych; • z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi; • pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, w swoim tempie poznane formy wypowiedzi, często nie stosuje akapitów, formułuje prostą tezę, wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić, po naprowadzeniu przedstawia argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia, stara się podać przykłady ilustrujące argumenty; • po naprowadzeniu rozpoznaje w tekstach reklamowych niektóre środki perswazji i manipulacji; • podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego: skraca, streszcza; • głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy.
dostateczny (3)	Kształcenie literackie i kulturowe • przeczytał większość omawianych lektur w dostosowanym do jego indywidualnego tempa czasie, korzystając z pomocy audiobooków;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• po naprowadzeniu wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, z pomocą nauczyciela odnajduje je w czytanych utworach; • stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; • stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje, ale nie zawsze poprawnie, utwory należące do tych gatunków; • z pomocą nauczyciela wyszukuje w tekście literackim użyte środki językowe, stara się je nazwać; • nie zawsze poprawnie wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu; • po naprowadzeniu klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy; • po naprowadzeniu rozpoznaje gatunki dziennikarskie, w tym: wywiad i artykuł. Kształcenie językowe • poprawnie akcentuje znaczną część wyrazów; • po naprowadzeniu dzieli proste wyrazy na podstawę słotwórczą i formant, rozpoznaje wyrazy pokrewne; • z pomocą nauczyciela rozpoznaje rodzaje imiesłówów; • w swoim tempie tworzy imiesłowowy równoważnik zdania; • popełnia jeszcze błędy zakłócające komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym.

Ocena	Wymagania edukacyjne
	Tworzenie wypowiedzi - wypowiada się ustnie, zazwyczaj zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych; - gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, nie zawsze jeszcze poprawnie pisze plan wypowiedzi; - w swoim tempie, jeszcze z błędami pisze poznane formy wypowiedzi; - zazwyczaj stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy; - po naprowadzeniu formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza, stara się uzasadnić własne zdanie, używając prostej argumentacji, po naprowadzeniu przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów, podaje przykłady ilustrujące argumenty, formułuje proste wnioski; - rozpoznaje w tekstach reklamowych podstawowe środki perswazji i manipulacji; - podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego: skraca, streszcza, rozbudowuje; - zazwyczaj głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej.
dobry (4)	Kształcenie literackie i kulturowe przeczytał większość omawianych lektur lub ich wskazane fragmenty w dostosowanym do jego indywidualnego tempa czasie, korzystając z pomocy audiobooków;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• zna podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, po naprowadzeniu, wskazuje je w czytanych utworach; • z niewielkimi omyłkami posługuje się terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki; • po naprowadzeniu rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe; • wyszukuje i zazwyczaj poprawnie porządkuje cytaty; • wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa; • zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich. Kształcenie językowe • nie zawsze poprawnie stosuje różne sposoby zapisywania głosek; • rozpoznaje podstawowe rodzaje zjawisk fonetycznych; • poprawnie akcentuje większość wyrazów; • rozpoznaje i używa różne rodzaje formantów, zazwyczaj poprawnie analizuje budowę słowotwórczą wyrazu; • z niewielką pomocą przekształca imiesłowowy równoważnik zdania na zdanie złożone i odwrotnie; • używa poprawnych form skrótów i skrótowców;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• najczęściej pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy. Tworzenie wypowiedzi • czyta wszystkie wymagane lektury w całości w dostosowanym do jego indywidualnego tempa czasie, korzystając z pomocy audiobooków; • zna cechy charakterystyczne rodzajów literackich i po naprowadzeniu, wskazuje je w czytanych utworach; • gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy poprawnie plan wypowiedzi; • w swoim tempie pisze poznane formy wypowiedzi, stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję; • formułuje tezę i hipotezę, wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów, przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego, podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty, z niewielką pomocą formułuje wnioski wynikające z argumentacji, z niewielką pomocą rozpoznaje w tekstach reklamowych użyte środki perswazji i manipulacji; • w swoim tempie dokonuje przekształceń tekstu cudzego: skraca, streszcza, rozbudowuje; • po naprowadzeniu formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu; głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację.

Ocena	Wymagania edukacyjne
bardzo dobry (5)	Kształcenie literackie i kulturowe • czyta wszystkie wymagane lektury w całości w dostosowanym do jego indywidualnego tempa czasie, korzystając z pomocy audiobooków; • z niewielką pomocą wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych; • zazwyczaj poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • najczęściej poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów; • interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; • stara się włączać cytaty do wypowiedzi. Kształcenie językowe • poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, stosuje w wypowiedzi odpowiednią intonację zdaniową; • odróżnia rdzeń od podstawy słowotwórczej, tworzy rozbudowane rodziny wyrazów i analizuje strukturę wyrazów pochodnych; • najczęściej poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• popełnia jeszcze błędy zakłócające komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym. Tworzenie wypowiedzi • tworzy wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi; • samodzielnie selekcjonuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan wypowiedzi; • w swoim tempie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej; • samodzielnie formułuje tezę i hipotezę, wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów, podaje przykłady ilustrujące argumenty, z niewielką pomocą podsumowuje rozważania, formułuje wnioski; • z niewielką pomocą rozpoznaje w tekstach reklamowych środki perswazji i manipulacji, wskazuje ich funkcję; • z niewielką pomocą dokonuje przekształceń tekstu cudzego: skraca, streszcza, rozbudowuje; • z niewielką pomocą formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu; • interpretuje głosowo utwór.
celujący (6)	• doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej; • samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej; • posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie; • pisze oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi; • operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych; • w sposób szczególny dba o poprawność fleksyjną i składniową wypowiedzi; zapisuje teksty z wielką dbałością o podział logiczny w formie akapitów; • chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych; • przygotowuje projekt lub prezentację multimedialną.

Tabelaryczne ujęcie szczegółowych wymagań edukacyjnych dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia z trudnościami adaptacyjnymi – językowymi z powodu przesiedlenia

Uczeń z trudnościami adaptacyjnymi - językowymi z powodu przesiedlenia – na każdą ocenę może korzystać z pomocy tłumacza i/lub innej dodatkowej pomocy w celu wytłumaczenia zadania, polecenia.

Ocenę wyższą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania ocen niższych – pozytywnych.

Ocena	Wymagania edukacyjne
Niedostateczny (1)	Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności określonych.

Ocena	Wymagania edukacyjne
dopuszczający (2)	Kształcenie literackie i kulturowe • przeczytał niektóre omawiane lektury w dostosowanym do jego indywidualnego tempa czasie lub wskazane przez nauczyciela fragmenty lektur, korzystając z pomocy audiobooków; • po naprowadzeniu przez nauczyciela próbuje sklasyfikować czytany utwór jako należący do epiki, liryki lub dramatu; • zna niezbędne pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; • wyszukuje w tekście wskazane informacje, może używać do tego tłumacza. Kształcenie językowe • zauważa różnice między wymową a pisownią wyrazów; • rozpoznaje na bardzo prostych przykładach wyrazy podstawowe i pochodne, rodzinę wyrazów, z pomocą nauczyciela tworzy wyrazy pochodne według wzoru; • po naprowadzeniu rozróżnia odmienne i nieodmienne części mowy; • zna podstawowe skróty i skrótowce; • stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi; • popełnia jeszcze wiele błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym. Tworzenie wypowiedzi

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• krótko wypowiada się ustnie na podany temat; • stara się używać prostych środków retorycznych; • z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi; • pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, w swoim tempie poznane formy wypowiedzi, często nie stosuje akapitów, formułuje prostą tezę, wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić, po naprowadzeniu przedstawia argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia, stara się podać przykłady ilustrujące argumenty; • głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy.
dostateczny (3)	Kształcenie literackie i kulturowe • przeczytał większość omawianych lektur w dostosowanym do jego indywidualnego tempa czasie, korzystając z pomocy audiobooków; • po naprowadzeniu wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych; • stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; • stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje, ale nie zawsze poprawnie, utwory należące do tych gatunków; • z pomocą nauczyciela wyszukuje w tekście literackim użyte środki językowe, stara się je nazwać; • nie zawsze poprawnie wyszukuje w tekście informacje różnego typu.

Ocena	Wymagania edukacyjne
	Kształcenie językowe • po naprowadzeniu dzieli proste wyrazy na podstawę słowotwórczą i formant, rozpoznaje wyrazy pokrewne; • popełnia jeszcze błędy zakłócające komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym. Tworzenie wypowiedzi • wypowiada się ustnie, zazwyczaj zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych; • gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, nie zawsze jeszcze poprawnie pisze plan wypowiedzi; • w swoim tempie, jeszcze z błędami pisze poznane formy wypowiedzi; • zazwyczaj stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy; • po naprowadzeniu formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza, stara się uzasadnić własne zdanie, używając prostej argumentacji, po naprowadzeniu przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów, podaje przykłady ilustrujące argumenty, formułuje proste wnioski; • zazwyczaj głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej.

Ocena	Wymagania edukacyjne
dobry (4)	Kształcenie literackie i kulturowe • przeczytał większość omawianych lektur lub ich wskazane fragmenty w dostosowanym do jego indywidualnego tempa czasie, korzystając z pomocy audiobooków; • zna podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, po naprowadzeniu, wskazuje je w czytanych utworach; • z niewielkimi omyłkami posługuje się terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki; • po naprowadzeniu rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe; • wyszukuje i zazwyczaj poprawnie porządkuje cytaty; • wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa; • zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich. Kształcenie językowe • nie zawsze poprawnie stosuje różne sposoby zapisywania głosek; • rozpoznaje podstawowe rodzaje zjawisk fonetycznych; • poprawnie akcentuje większość wyrazów; • rozpoznaje i używa różne rodzaje formantów, zazwyczaj poprawnie analizuje budowę słowotwórczą wyrazu;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• z niewielką pomocą przekształca imiesłowowy równoważnik zdania na zdanie złożone i odwrotnie; • używa poprawnych form skrótów i skrótowców; • najczęściej pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy. Tworzenie wypowiedzi • czyta wszystkie wymagane lektury w całości w dostosowanym do jego indywidualnego tempa czasie, korzystając z pomocy audiobooków; • zna cechy charakterystyczne rodzajów literackich i po naprowadzeniu, wskazuje je w czytanych utworach; • gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy poprawnie plan wypowiedzi; • w swoim tempie pisze poznane formy wypowiedzi, stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję; • formułuje tezę i hipotezę, wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów, przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego, podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty, z niewielką pomocą formułuje wnioski wynikające z argumentacji, z niewielką pomocą rozpoznaje w tekstach reklamowych użyte środki perswazji i manipulacji; • w swoim tempie dokonuje przekształceń tekstu cudzego: skraca, streszcza, rozbudowuje; • po naprowadzeniu formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację.
bardzo dobry (5)	Kształcenie literackie i kulturowe • czyta wszystkie wymagane lektury w całości w dostosowanym do jego indywidualnego tempa czasie, korzystając z pomocy audiobooków; • z niewielką pomocą wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych; • zazwyczaj poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • najczęściej poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów; • interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; • stara się włączać cytaty do wypowiedzi. Kształcenie językowe • poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, stosuje w wypowiedzi odpowiednią intonację zdaniową; • odróżnia rdzeń od podstawy słowotwórczej, tworzy rozbudowane rodziny wyrazów i analizuje strukturę wyrazów pochodnych; • najczęściej poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• popełnia jeszcze błędy zakłócające komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym. Tworzenie wypowiedzi • tworzy wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi; • samodzielnie selekcjonuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan wypowiedzi; • w swoim tempie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej; • samodzielnie formułuje tezę i hipotezę, wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów, podaje przykłady ilustrujące argumenty, z niewielką pomocą podsumowuje rozważania, formułuje wnioski; • z niewielką pomocą rozpoznaje w tekstach reklamowych środki perswazji i manipulacji, wskazuje ich funkcję; • z niewielką pomocą dokonuje przekształceń tekstu cudzego: skraca, streszcza, rozbudowuje; • z niewielką pomocą formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu; • interpretuje głosowo utwór.
celujący (6)	• doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej; • samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej; • posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie; • pisze oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi; • operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych; • w sposób szczególny dba o poprawność fleksyjną i składniową wypowiedzi; zapisuje teksty z wielką dbałością o podział logiczny w formie akapitów; • chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych; • przygotowuje projekt lub prezentację multimedialną.

Klasa 8

Tabelaryczne ujęcie szczegółowych wymagań edukacyjnych dla uczniów bez dostosowań

Ocena	Wymagania edukacyjne
niedostateczny (1)	Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową.
dopuszczający (2)	Kształcenie literackie i kulturowe • klasyfikuje czytany utwór literacki jako należący do epiki, liryki lub dramatu; • zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; • wie, że istnieją gatunki literackie (w tym: fraszka, sonet, pieśń, hymn, satyra, tragedia, powieść historyczna), odróżnia je od rodzajów literackich; • wie, że język utworu literackiego cechuje się obecnością różnych środków stylistycznych; • zna podstawowe z nich (epitet, porównanie); • zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami; • wiąże czytany utwór ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem; • wymienia elementy warstwy przedstawieniowej dzieła sztuki; • wyszukuje w tekście wskazane informacje; • stara się porządkować zgromadzony materiał; • czyta ze zrozumieniem fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych; • rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako reportaż;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• zauważa we wskazanych przez nauczyciela tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych. Kształcenie językowe • komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny; • dostosowuje język, którego używa do sytuacji; • rozpoznaje i tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone; • odróżnia mowę niezależną od zależnej; • zauważa zróżnicowanie słownictwa języka polskiego, rozpoznaje słownictwo gwarowe, środowiskowe; • stara się wzbogacać swoje słownictwo; • wyjaśnia znaczenie wyrazów; • rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe, używa ich; • podaje przykłady homonimów; • stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi; • stosuje podstawowe zasady etykiety językowej; • nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową. zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego; • formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu; • głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• zna zasady ortograficzne; • dokonuje poprawy popełnionych błędów, jeśli istnieje taka potrzeba korzysta ze słownika ortograficznego. Tworzenie wypowiedzi • stosuje odpowiednie znaki przestankowe na końcu zdania; • stosuje odpowiednie znaki przestankowe na końcu zdania; • krótko wypowiada się ustnie na podany temat; • stara się używać prostych środków retorycznych; • redaguje plan wypowiedzi; • pisze według podanego wzoru poznane formy wypowiedzi w tym: recenzję, rozprawkę, opowiadanie, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad; • stosuje akapity; • formułuje prostą tezę; • wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić; • przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia; • podaje przykłady ilustrujące argumenty; • podejmuje próby wnioskowania; • rozpoznaje w różnych tekstach niektóre środki perswazji i manipulacji; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi ;podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego; • formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy.
dostateczny (3)	Kształcenie literackie i kulturowe - wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach; - stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; - stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków; - wyszukuje w tekście literackim użytych środków językowych, stara się je nazwać; - wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się utwór; - zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu, stara się powiązać utwór ze swoją wiedzą na temat historii i kultury; - komentuje warstwę przedstawieniową dzieła sztuki, zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury; - wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu; - klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy; - rozpoznaje gatunki dziennikarskie; - znajduje w omawianych tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych. Kształcenie językowe

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• świadomie używa języka jako narzędzia komunikowania się; • stosuje normę wzorcową i użytkową; • tworzy poprawne wypowiedzenia wielokrotnie złożone; • przekształca poprawnie mowę niezależną w zależną; • rozpoznaje różnicowanie słownictwa języka polskiego; • rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, słowa gwarowe; • wzbogaca swoje słownictwo; • ma świadomość treści i zakresu używanych wyrazów; • stara się używać poprawnych form nazw osobowych i miejscowych; • wyjaśnia znaczenie homonimów; • zauważa różnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi; • stosuje zasady etykiety językowej; • pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej; • stosuje znaki interpunkcyjne zgodnie z ich funkcjami; • dokonuje poprawy popełnionych błędów. Tworzenie wypowiedzi • wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych; • gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi; • pisze plan wypowiedzi;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• redaguje poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, opowiadanie, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad, starając się zachować wyznaczniki gatunku; • stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy; • formułuje tezę; • wie, czym jest hipoteza; • wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji; • przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów; • podaje przykłady ilustrujące argumenty; • formułuje proste wnioski; • rozpoznaje w różnych tekstach podstawowe środki perswazji i manipulacji; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego; • formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu; • głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej.
dobry (4)	Kształcenie literackie i kulturowe • płynnie określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich; • wskazuje je w czytanych utworach;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• posługuje się najważniejszą terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki literackie; • rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe w tym: neologizm, symbol, alegorię, ironię, próbuje określić ich funkcję; • zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów; • określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór; • odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; • wskazuje elementy symboliczne, rozpoznaje wartość estetyczną tekstów kultury; • wydobywa i porządkuje istotne informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; • wyszukuje i porządkuje cytaty; • wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa; • zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich; • samodzielnie znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych. Kształcenie językowe • rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji; • stosuje normę wzorcową i użytkową; • rozpoznaje i tworzy różne rodzaje wypowiedzi wielokrotnie złożonych;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• przekształca poprawnie mowę zależną w niezależną i odwrotnie, przestrzega zasad zapisu; • rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i o ograniczonym zasięgu; • rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, neologizmy, kolokwializmy, słowa gwarowe; • zna sposoby wzbogacania słownictwa i korzysta z nich; • odróżnia treść i zakres wyrazu; • używa poprawnych form nazw osobowych i miejscowych; • poprawnie używa homonimów; • rozpoznaje i nazywa różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi, świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej; • pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy; • pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej; • stara się poprawiać błędy. Tworzenie wypowiedzi • gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze poprawny plan wypowiedzi; • redaguje poprawnie poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, opowiadanie, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad, starając się zachować wyznaczniki gatunku; • w odpowiednich miejscach stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy; • formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza; • wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając odpowiedniej argumentacji;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów i potrafi je zhierarchizować; • podaje przykłady ilustrujące argumenty; • formułuje poprawne wnioski; • rozpoznaje w różnych tekstach podstawowe środki perswazji i manipulacji i potrafi się nimi posługiwać; • zna i stosuje zasady etyki wypowiedzi; • samodzielnie przekształca tekst cudzy; • formułuje pytania związane z dosłownymi i symbolicznymi znaczeniami utworu, głośno; • płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej.
bardzo dobry (5)	Kształcenie literackie i kulturowe • wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami; • omawia cechy utworów synkretycznych; • poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów; • wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych oraz określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• poddaje refleksji problematykę egzystencjalną w poznawanych tekstach, hierarchizuje wartości, do których odwołuje się utwór; • interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; • poprawnie wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu, interpretuje dzieło sztuki, określa wartości estetyczne tekstów kultury; • funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi; • funkcjonalnie i celowo wykorzystuje zgromadzone informacje; • określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki; • określa cechy gatunków dziennikarskich; • analizuje zauważone w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kultu. Kształcenie językowe • formułuje wypowiedzi poprawne pod względem językowym; • rozróżnia i stosuje w wypowiedziach różne rodzaje poprawnych wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; • poprawnie stosuje w wypowiedziach mowę zależną i niezależną; • wskazuje funkcję wykorzystania w wypowiedzi różnych rodzajów słownictwa; • funkcjonalnie korzysta ze słowników; • różnicuje słowa w zależności od ich treści i zakresu znaczeniowego; • nazywa rodzaje nazw osobowych i miejscowych, używa ich poprawnych form; • nazywa rodzaje stylów użytkowych, poprawnie używa ich w wypowiedzi;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• wyjaśnia zasady etykiety językowej; • pisze poprawnie; • zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje ich autokorekty. Tworzenie wypowiedzi • funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę; • samodzielnie selekcjonuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy; • tworzy szczegółowy plan wypowiedzi; • samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, opowiadanie, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej; • stosuje rytm akapitowy; • samodzielnie formułuje tezę i hipotezę; • swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów; • podaje celne i różnorodne przykłady ilustrujące argumenty; • podsumowuje rozważania; • rozpoznaje w różnych tekstach środki perswazji i manipulacji, wskazuje ich funkcję; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego skraca, streszcza, rozbudowuje; • formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• interpretuje głosowo utwór literacki, starając się zaciekawiać słuchacza.
celujący (6)	Kształcenie literackie i kulturowe • Doskonale opanował umiejętności zapisane w pod-stawie programowej; • Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności; • Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej; • Posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie; • Aktywnie uczestniczy w lekcjach. Kształcenie językowe • Píše bezbłędne językowo, oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi; • Operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych; • W sposób szczególny dba o poprawność fleksyjną i składniową wypowiedzi; • Zapisuje teksty w sposób przejrzysty z wielką dbałością o stronę graficzną i podział logiczny w formie akapitów.

Tabelaryczne ujęcie szczegółowych wymagań edukacyjnych dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia z dysleksją rozwojową, ryzykiem dysleksji, dysortografią, dysgrafią.

Ocena	Wymagania edukacyjne
niedostateczny (1)	Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową.
dopuszczający (2)	Kształcenie literackie i kulturowe • wie, że istnieją gatunki literackie w tym: fraszka, pieśń, satyra, tragedia, powieść, odróżnia je od rodzajów literackich; • wie, że język utworu literackiego cechuje się obecnością różnych środków stylistycznych; • przy pomocy nauczyciela zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami; • czyta ze zrozumieniem fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych; • ale wymaga to od niego wcześniejszego przygotowania; • wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał. Kształcenie językowe • komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny, jest rozumiany przez innych; • stara się dostosować język, którego używa do sytuacji; • rozpoznaje wypowiedzenia wielokrotnie złożone, tworzy wypowiedzenia złożone i rozwinięte; • przy pomocy wskazówek nauczyciela odróżnia mowę niezależną od zależnej; • wie, że słownictwo języka polskiego jest zróżnicowane, wie o istnieniu słownictwa gwarowego, środowiskowego;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• umie wyjaśnić znaczenie wyrazów, których używa; • rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe, używa ich; • przy pomocy nauczyciela podaje przykłady homonimów; • stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi; • stara się stosować podstawowe zasady etykiety językowej; • jeśli popełnia błędy zakłócające komunikację językową z pomocą nauczyciela stara się je poprawić; • zna podstawowe zasady ortograficzne; • z pomocą nauczyciela dokonuje poprawy popełnionych błędów; • uczy się korzystać ze słownika ortograficznego; • po przypomnieniu stosuje znaki interpunkcyjne w zdaniach złożonych i wtrąceniach. Tworzenie wypowiedzi • stosuje odpowiednie znaki przestankowe na końcu zdania; • krótko wypowiada się ustnie na podany temat; • z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi; • pisze według podanego wzoru z pomocą nauczyciela; • poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, opowiadanie, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad; • stosuje akapity; • próbuje sformułować prostą tezę; • wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• przedstawia częściowo rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia; • stara się podać przykłady ilustrujące argumenty; • z pomocą nauczyciela podejmuje próby wnioskowania; • z pomocą nauczyciela rozpoznaje w różnych tekstach niektóre środki perswazji i manipulacji; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego.
dostateczny (3)	Kształcenie literackie i kulturowe • zna podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, przy pomocy nauczyciela odnajduje je w czytanych utworach; • zna terminologię związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; • zna nazwy gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków; • wyszukuje w tekście literackim środki językowe, stara się je nazwać; • przy pomocy nauczyciela wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się utwór; • zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu i poprzez pytania pomocnicze stara się powiązać utwór ze swoją wiedzą na temat historii i kultury; • zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury; • stara się wyszukać w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• wie czym różni się tekst literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy; • rozpoznaje gatunki dziennikarskie; • znajduje w omawianych tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych. Kształcenie językowe • próbuje świadomi używać języka jako narzędzia komunikowania się; • przy pomocy nauczyciela stara się stosować normę wzorcową i użytkową; • stara się tworzyć poprawne wypowiedzenia wielokrotnie złożone; • przekształca poprawnie mowę niezależną w zależną; • wie, że w języku występują: zapożyczenia, archaizmy, słowa gwarowe, umie podać proste przykłady; • wie, co to jest treść i zakres wyrazów; • stara się używać poprawnych form nazw osobowych i miejscowych; • wyjaśnia znaczenie homonimów; • zauważa zróżnicowanie stylistyczne wypowiedzi, stara się dostosować styl do formy wypowiedzi, stara się stosować zasady etykiety językowej; • podejmuje pracę, by pisać zgodnie z normami językowymi; • zna reguły dotyczące pisowni wyrazów i stara się je stosować; • zna funkcje znaków interpunkcyjnych; • dokonuje poprawy najpoważniejszych popełnionych błędów. Tworzenie wypowiedzi

Ocena	Wymagania edukacyjne
	- wypowiada się ustnie, starając się zachować wewnętrzną logikę wypowiedzi; - gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi; - pisze plan wypowiedzi; - redaguje poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję rozprawkę, opowiadanie, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad, starając się zachować wyznaczniki gatunku; - stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy; - stara się sformułować tezę, wie, czym jest hipoteza; - wyraża i stara się uzasadnić własne zdanie, używając prostej argumentacji; - przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów; - podaje przykłady ilustrujące argumenty; - przy pomocy nauczyciela formułuje proste wnioski; - wie czym jest perswazja i manipulacja; - zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; - podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego; - formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu; - głośno czyta przygotowany w domu tekst na tyle płynnie, by tekst mógł być w pełni zrozumiały przez odbiorcę i recytuje wcześniej przygotowane z nauczycielem teksty.
dobry (4)	Kształcenie literackie i kulturowe

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• określa podstawowe cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach; • zna i próbuje posługiwać się najważniejszą terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • wymienia podstawowe cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki literackie; • przy pomocy nauczyciela rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe; • próbuje określić ich funkcję; • zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów; • z użyciem pytań pomocniczych określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór; • z pomocą nauczyciela odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; • stara się wskazywać elementy symboliczne, rozpoznawać wartość estetyczną tekstów kultury; • próbuje wydobywać i porządkować istotne informacje, stara się określić ich funkcje w przekazie; • wyszukuje i porządkuje cytaty; • wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa; • zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich reportaży, felieton, esej; • z pomocą nauczyciela znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych. Kształcenie językowe

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji; • stara się stosować normę wzorcową i użytkową; • rozpoznaje i próbuje tworzyć różne rodzaje prostszych wypowiedzi wielokrotnie złożonych; • przekształca poprawnie mowę zależną w niezależną i odwrotnie, stara się przestrzegać zasad zapisu; • częściowo rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i o ograniczonym zasięgu; • rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, neologizmy, kolokwializmy, słowa gwarowe; • zna sposoby wzbogacania słownictwa; • przy pomocy nauczyciela odróżnia treść i zakres wyrazu; • używa poprawnych form nieskomplikowanych nazw osobowych i miejscowych; • w większości poprawnie używa homonimów; • rozpoznaje różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi; • świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej; • zna normy poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej i stara się je stosować; • rozpoznaje błędy; • czasami stosuje wybrane reguły ortograficzne; • stara się poprawiać błędy. Tworzenie wypowiedzi • wypowiada się ustnie, starając się zachowując raczej wewnętrzną logikę wypowiedzi; • gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• redaguje poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, opowiadanie, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad, starając się raczej zachować wyznaczniki gatunku; • stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy; • stara się sformułować tezę, wie, czym jest hipoteza i podejmuje próbę stawiania hipotezy; • wyraża i stara się uzasadnić własne zdanie; • używając prostej argumentacji; • przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów; • podaje przykłady ilustrujące argumenty; • przy pomocy nauczyciela formułuje proste wnioski; • wie czym jest perswazja i manipulacja; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego; • formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu; • głośno czyta na tyle płynnie, by tekst mógł być w pełni zrozumiały przez odbiorcę i recytuje wcześniej przygotowane z nauczycielem teksty.
bardzo dobry (5)	Kształcenie literackie i kulturowe • wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami; • wie co to jest synkretyzm;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • posługuje się nazwami gatunków; • zna cechy gatunkowe czytanych utworów; • z pomocą nauczyciela wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych; • przy wykorzystaniu pytań pomocniczych poddaje refleksji problematykę egzystencjalną w poznawanych tekstach; • hierarchizuje wartości, do których odwołuje się utwór; • próbuje interpretować utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; • próbuje wyjaśnić rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu; • próbuje interpretować dzieło sztuki i określić wartości estetyczne tekstów kultury; • przeważnie funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi; • funkcjonalnie i celowo wykorzystuje zgromadzone informacje; • określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki; • określa cechy gatunków dziennikarskich; • zauważa w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, opisuje sposób nawiązania do nich. Kształcenie językowe • wie, że działania językowe mogą mieć twórczy i sprawczy charakter;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• przeważnie formułuje wypowiedzi poprawne pod względem językowym; • rozróżnia i stosuje w wypowiedziach różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych, które w większości są poprawne; • przeważnie poprawnie stosuje w wypowiedziach mowę zależną i niezależną; • wskazuje funkcję wykorzystania w wypowiedzi różnych rodzajów słownictwa; • funkcjonalnie korzysta ze słowników; • przeważnie różnicuje słowa w zależności od ich treści i zakresu znaczeniowego; • nazywa rodzaje nazw osobowych i miejscowych, stara się używać ich poprawnych form; • nazywa rodzaje stylów użytkowych, stara się poprawnie używać ich w wypowiedzi; • wyjaśnia zasady etykiety językowej; • przeważnie pisze poprawnie; • z pomocą nauczyciela zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje ich poprawy. Tworzenie wypowiedzi • tworzy średnio rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność lokalną i kompozycję wypowiedzi; • stara się funkcjonalnie wykorzystać środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę; • próbuje selekcjonować i porządkować materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy; • tworzy szczegółowy plan wypowiedzi;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, opowiadanie, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad, starając się stosować odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej; • samodzielnie formułuje tezę lub hipotezę; • wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów; • podaje celne przykłady ilustrujące argumenty; • próbuje podsumować rozważania; • przeważnie poprawnie rozpoznaje w różnych tekstach środki perswazji i manipulacji, stara się wskazać ich funkcję; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego; • interpretuje głosowo utwór literacki, starając się zaciekawić słuchacza.
celujący (6)	Kształcenie literackie i kulturowe • Doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej; • Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności; • Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej; • Posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	- Aktywnie uczestniczy w lekcjach. Kształcenie językowe - Pisze bezbłędne językowo, oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi; - Operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych; - W sposób szczególny dba o poprawność fleksyjną i składniową wypowiedzi; - Zapisuje teksty w sposób przejrzysty z wielką dbałością o stronę graficzną i podział logiczny w formie akapitów.

Tabelaryczne ujęcie szczegółowych wymagań edukacyjnych dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia z niezdiagnozowanymi trudnościami szkolnymi, z ADHD lub z problemami emocjonalnymi.

Ocena	Wymagania edukacyjne
Niedostateczny (1)	Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej.
dopuszczający (2)	Kształcenie literackie i kulturowe - z pomocą nauczyciela klasyfikuje czytany utwór literacki jako należący do epiki, liryki lub dramatu; - zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; - wie, że istnieją gatunki literackie w tym: fraszka, sonet, pieśń, hymn, satyra, tragedia, powieść historyczna, odróżnia je od rodzajów literackich; - wie, że język utworu literackiego cechuje się obecnością różnych środków stylistycznych; - zna podstawowe z nich;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• z pomocą nauczyciela zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami; • wiąże czytany utwór ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem; • wymienia elementy warstwy przedstawieniowej dzieła sztuki; • wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał; • czyta ze zrozumieniem fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych; • rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako reportaż. Kształcenie językowe • komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny; • jest rozumiany przez innych; • stara się dostosować język, którego używa, do sytuacji; • rozpoznaje wypowiedzenia wielokrotnie złożone, tworzy wypowiedzenia złożone i rozwinięte; • przy pomocy wskazówek nauczyciela odróżnia mowę niezależną od zależnej; • wie, że słownictwo języka polskiego jest zróżnicowane, wie o istnieniu słownictwa gwarowego, środowiskowego; • umie wyjaśnić znaczenie wyrazów, których używa; • rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe, używa ich przy pomocy nauczyciela podaje przykłady homonimów; • stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi; • stara się stosować podstawowe zasady etykiety językowej;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową; • zna podstawowe zasady ortograficzne; • z pomocą nauczyciela dokonuje poprawy popełnionych błędów, korzysta ze słownika ortograficznego; • po przypomnieniu stosuje znaki interpunkcyjne w zdaniach złożonych i wtrąceniach. Tworzenie wypowiedzi • stosuje odpowiednie znaki przestankowe na końcu zdania; • krótko wypowiada się ustnie na podany temat; • z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi; • pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, opowiadanie, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad; • stosuje akapity; • próbuje sformułować prostą tezę; • wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić; • przedstawia częściowo rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia; • stara się podać przykłady ilustrujące argumenty; • z pomocą nauczyciela podejmuje próby wnioskowania; • z pomocą nauczyciela rozpoznaje w różnych tekstach niektóre środki perswazji i manipulacji; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego.
dostateczny (3)	Kształcenie literackie i kulturowe • zna podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, przy pomocy nauczyciela odnajduje je w czytanych utworach; • zna terminologię związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; • zna nazwy gatunków literackich; • wskazuje utwory należące do tych gatunków; • wyszukuje w tekście literackim środki językowe, stara się je nazwać; • przy pomocy nauczyciela wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się utwór; • zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu i poprzez pytania pomocnicze stara się powiązać utwór ze swoją wiedzą na temat historii i kultury; • zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury; • stara się wyszukać w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu; • wie czym różni się tekst literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy; • rozpoznaje gatunki dziennikarskie; • znajduje w omawianych tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych. Kształcenie językowe

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• świadomie używa języka jako narzędzia komunikowania się; • stosuje normę wzorcową i użytkową; • tworzy poprawne wypowiedzenia wielokrotnie złożone; • przekształca poprawnie mowę niezależną w zależną; • rozpoznaje różnicowanie słownictwa języka polskiego; • rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, słowa gwarowe; • wzbogaca swoje słownictwo; • ma świadomość treści i zakresu używanych wyrazów; • stara się używać poprawnych form nazw osobowych i miejscowych; • wyjaśnia znaczenie homonimów; • zauważa różnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi; • stosuje zasady etykiety językowej; • zna reguły dotyczące pisowni wyrazów; • zna zasady dotyczące pisowni nie z różnymi częściami mowy i często poprawnie je stosuj; • zna funkcje znaków interpunkcyjnych i często poprawnie je stosuje; • dokonuje poprawy popełnionych błędów. Tworzenie wypowiedzi • wypowiada się ustnie, starając się zachować wewnętrzną logikę wypowiedzi; • gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi; • pisze plan wypowiedzi;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• redaguje poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, opowiadanie, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad, starając się zachować wyznaczniki gatunku; • stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy; • stara się sformułować tezę, wie, czym jest hipoteza; • wyraża i stara się uzasadnić własne zdanie, używając prostej argumentacji; • przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów; • podaje przykłady ilustrujące argumenty; • przy pomocy nauczyciela formułuje proste wnioski; • wie czym jest perswazja i manipulacja; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego; • formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu; • głośno czyta na tyle płynnie, by tekst mógł być w pełni zrozumiały przez odbiorcę i recytuje wcześniej przygotowane z nauczycielem teksty.
dobry (4)	Kształcenie literackie i kulturowe • określa podstawowe cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• zna i próbuje posługiwać się najważniejszą terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • wymienia podstawowe cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki literackie; • przy pomocy nauczyciela rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym: neologizm, symbol, alegorię, ironię), próbuje określić ich funkcję; • zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów; • z użyciem pytań pomocniczych określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór; • z pomocą nauczyciela odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; • stara się wskazać elementy symboliczne, rozpoznaje wartość estetyczną tekstów kultury; • wydobywa i porządkuje istotne informacje, stara się określić ich funkcje w przekazie; • wyszukuje i porządkuje cytaty; • wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa; • zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich; • z pomocą nauczyciela znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych. Kształcenie językowe • Zna funkcję różnych części zdania; • rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• stara się stosować normę wzorcową i użytkową; • rozpoznaje i próbuje tworzyć różne rodzaje prostszych wypowiedzi wielokrotnie złożonych; • umie przekształcić mowę zależną w niezależną i odwrotnie, stara się przestrzegać zasad zapisu; • przeważnie rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i ograniczonym zasięgu; • rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, neologizmy, kolokwializmy, słowa gwarowe; • zna sposoby wzbogacania słownictwa i próbuje z nich korzystać; • przy pomocy nauczyciela odróżnia treść i zakres wyrazu; • poprawnych form nieskomplikowanych nazw osobowych i miejscowych; • w większości poprawnie używa homonimów; • różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi; • świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej; • zna normy poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej i stara się je stosować, umie poprawiać wskazać błędy; • przeważnie stosuje reguły ortograficzne; • stara się poprawiać błędy. Tworzenie wypowiedzi • wypowiada się ustnie, starając się zachowując raczej wewnętrzną logikę wypowiedzi; • gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi; • redaguje poznane formy wypowiedzi, w tym;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• recenzję, rozprawkę, opowiadanie, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad, starając się raczej zachować wyznaczniki gatunku; • stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy; • stara się sformułować tezę, wie, czym jest hipoteza i podejmuje próbę stawiania hipotezy; • wyraża i stara się uzasadnić własne zdanie, używając prostej argumentacji; • przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów; • podaje przykłady ilustrujące argumenty; • przy pomocy nauczyciela formułuje proste wnioski; • wie czym jest perswazja i manipulacja; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego; • formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu; • głośno czyta na tyle płynnie, by tekst mógł być w pełni zrozumiały przez odbiorcę i recytuje wcześniej przygotowane z nauczycielem teksty.
bardzo dobry (5)	Kształcenie literackie i kulturowe • stara się wyjaśnić różnice między poszczególnymi rodzajami; • wie co to jest synkretyzm;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• przeważnie poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • posługuje się nazwami gatunków; • zna cechy gatunkowe czytanych utworów; • z pomocą nauczyciela wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych; • w większości poprawnie poddaje refleksji problematykę egzystencjalną w poznawanych tekstach, • hierarchizuje wartości, do których odwołuje się utwór; • w większości poprawnie interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; • przeważnie poprawnie wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu; • próbuje interpretować dzieło sztuki i określić wartości estetyczne tekstów kultury; • funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi, • funkcjonalnie i celowo wykorzystuje zgromadzone informacje; • określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki; • określa cechy gatunków dziennikarskich (reportaż, felieton); • zauważa w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, opisuje sposób nawiązania do nich. Kształcenie językowe • wie, że działania językowe mogą mieć twórczy i sprawczy charakter; • przeważnie formułuje wypowiedzi poprawne pod względem językowym;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• rozróżnia i świadomie stosuje w wypowiedziach różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych, które w większości są poprawne; • przeważnie poprawnie stosuje w wypowiedziach mowę zależną i niezależną; • wskazuje funkcję wykorzystania w wypowiedzi różnych rodzajów słownictwa; • funkcjonalnie korzysta ze słowników; • przeważnie różnicuje słowa w zależności od ich treści i zakresu znaczeniowego; • nazywa rodzaje nazw osobowych i miejscowych, przeważnie używa ich poprawnych form; • nazywa rodzaje stylów użytkowych, poprawnie używa ich w wypowiedzi; • wyjaśnia zasady etykiety językowej; • przeważnie pisze poprawnie, • po naprowadzeniu przez nauczyciela zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne. Tworzenie wypowiedzi • tworzy średnio rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność lokalną i kompozycję wypowiedzi; • stara się funkcjonalnie wykorzystać środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę; • próbuje selekcjonować i porządkować materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy; • tworzy szczegółowy plan wypowiedzi;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, opowiadanie, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad, starając się stosować odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej; • samodzielnie formułuje tezę lub hipotezę; • wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów; • podaje celne przykłady ilustrujące argumenty; • próbuje podsumować rozważania; • przeważnie poprawnie rozpoznaje w różnych tekstach środki perswazji i manipulacji, stara się wskazać ich funkcję; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego; • interpretuje głosowo utwór literacki, starając się zaciekawić słuchacza.
celujący (6)	Kształcenie literackie i kulturowe • Doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej. • Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności. • Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej. • Posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie.

Ocena	Wymagania edukacyjne
	- Aktywnie uczestniczy w lekcjach. Kształcenie językowe - Pisze bezbłędne językowo, oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi. - Operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych. - W sposób szczególny dba o poprawność fleksyjną i składniową wypowiedzi. - Zapisuje teksty w sposób przejrzysty z wielką dbałością o stronę graficzną i podział logiczny w formie akapitów.

Tabelaryczne ujęcie szczegółowych wymagań edukacyjnych dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia z trudnościami adaptacyjnymi i językowymi z powodu przesiedlenia

Ocena	Wymagania edukacyjne
Niedostateczny (1)	Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej.
dopuszczający (2)	Kształcenie literackie i kulturowe - z pomocą nauczyciela klasyfikuje czytany utwór literacki jako należący do epiki, liryki lub dramatu; - zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; - wie, że język utworu literackiego cechuje się obecnością różnych środków stylistycznych; - zna podstawowe z nich; - z pomocą nauczyciela zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem; - wymienia elementy warstwy przedstawieniowej dzieła sztuki;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	- wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał; - czyta ze zrozumieniem fragmenty tekstów. Kształcenie językowe - komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny; - jest rozumiany przez innych; - stara się dostosować język, którego używa, do sytuacji; - przy pomocy wskazówek nauczyciela odróżnia mowę niezależną od zależnej; - umie wyjaśnić znaczenie wyrazów, których używa; - rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe; - stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi; - stara się stosować podstawowe zasady etykiety językowej; - zna podstawowe zasady ortograficzne; - z pomocą nauczyciela dokonuje poprawy popełnionych błędów, korzysta ze słownika ortograficznego. Tworzenie wypowiedzi - stosuje odpowiednie znaki przestankowe na końcu zdania; - krótko wypowiada się ustnie na podany temat; - z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi; - pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, poznane formy wypowiedzi; - stosuje akapity; - próbuję sformułować prostą tezę;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić; • przedstawia częściowo rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia; • stara się podać przykłady ilustrujące argumenty.
dostateczny (3)	Kształcenie literackie i kulturowe • zna podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, przy pomocy nauczyciela odnajduje je w czytanych utworach; • zna nazwy gatunków literackich; • stara się wskazać utwory należące do tych gatunków; • wyszukuje w tekście literackim środki językowe, stara się je nazwać; • przy pomocy nauczyciela wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje wartości; • stara się wyszukać w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu. Kształcenie językowe • świadomie używa języka jako narzędzia komunikowania się; • przekształca poprawnie mowę niezależną w zależną; • rozpoznaje zróżnicowanie słownictwa języka polskiego; • wzbogaca swoje słownictwo; • stara się używać poprawnych form nazw osobowych i miejscowych;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• zauważa zróżnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi; • zna reguły dotyczące pisowni wyrazów; • zna funkcje znaków interpunkcyjnych i stara się poprawnie je stosować; • dokonuje poprawy popełnionych błędów. Tworzenie wypowiedzi • wypowiada się ustnie, starając się zachować wewnętrzną logikę wypowiedzi; • gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi; • pisze plan wypowiedzi; • redaguje poznane formy wypowiedzi; • stara się sformułować tezę; • wyraża i stara się uzasadnić własne zdanie, używając prostej argumentacji; • przedstawia argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów; • podaje przykłady ilustrujące argumenty; • przy pomocy nauczyciela formułuje proste wnioski; • podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego.
dobry (4)	Kształcenie literackie i kulturowe • określa podstawowe cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• zna i próbuje posługiwać się najważniejszą terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • wymienia podstawowe cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki literackie; • przy pomocy nauczyciela rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe; • nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór; • stara się wskazywać elementy symboliczne, rozpoznaje wartość estetyczną tekstów kultury; • wydobywa i porządkuje istotne informacje; • wyszukuje i porządkuje cytaty; • zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich. Kształcenie językowe • rozpoznaje części zdania; • stara się stosować normę wzorcową i użytkową; • próbuje tworzyć różne rodzaje prostszych wypowiedzi wielokrotnie złożonych; • umie przekształcić mowę zależną w niezależną i odwrotnie, stara się przestrzegać zasad zapisu; • zna sposoby wzbogacania słownictwa i próbuje z nich korzystać; • przy pomocy nauczyciela odróżnia treść i zakres wyrazu; • używa poprawnych form nieskomplikowanych nazw osobowych i miejscowych; • zna normy poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej i stara się je stosować, umie poprawiać wskazać błędy; • przeważnie stosuje reguły ortograficzne;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• stara się poprawiać błędy. Tworzenie wypowiedzi • wypowiada się ustnie, starając się zachowując raczej wewnętrzną logikę wypowiedzi; • gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi; • redaguje poznane formy wypowiedzi; • stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy; • stara się sformułować tezę, wie, czym jest hipoteza; • wyraża i stara się uzasadnić własne zdanie, używając prostej argumentacji; • przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów; • podaje przykłady ilustrujące argumenty; • przy pomocy nauczyciela formułuje proste wnioski; • wie czym jest perswazja i manipulacja; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego; • formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu; • głośno czyta na tyle płynnie, by tekst mógł być w pełni zrozumiały przez odbiorcę.
bardzo dobry (5)	Kształcenie literackie i kulturowe • stara się wyjaśnić różnice między poszczególnymi rodzajami;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• przeważnie poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • posługuje się nazwami gatunków; • zna cechy gatunkowe czytanych utworów; • z pomocą nauczyciela wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych; • w większości poprawnie poddaje refleksji problematykę w poznawanych tekstach; • hierarchizuje wartości, do których odwołuje się utwór; • w większości poprawnie interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; • przeważnie poprawnie wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu; • próbuje interpretować dzieło sztuki i określić wartości estetyczne tekstów kultury; • funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi; • funkcjonalnie i celowo wykorzystuje zgromadzone informacje; • określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki; • określa cechy gatunków dziennikarskich; • zauważa w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, opisuje sposób nawiązania do nich. Kształcenie językowe • wie, że działania językowe mogą mieć twórczy i sprawczy charakter; • przeważnie formułuje wypowiedzi poprawne pod względem językowym;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• rozróżnia i świadomie stosuje w wypowiedziach różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych, które w większości są poprawne; • przeważnie poprawnie stosuje w wypowiedziach mowę zależną i niezależną; • wskazuje funkcję wykorzystania w wypowiedzi różnych rodzajów słownictwa; • funkcjonalnie korzysta ze słowników; • przeważnie różnicuje słowa w zależności od ich treści i zakresu znaczeniowego; • nazywa rodzaje nazw osobowych i miejscowych, przeważnie używa ich poprawnych form; • nazywa rodzaje stylów użytkowych, poprawnie używa ich w wypowiedzi; • wyjaśnia zasady etykiety językowej; • przeważnie pisze poprawnie; • po naprowadzeniu przez nauczyciela zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne. Tworzenie wypowiedzi • tworzy średnio rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność lokalną i kompozycję wypowiedzi; • stara się funkcjonalnie wykorzystać środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę; • próbuje selekcjonować i porządkować materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy; • tworzy szczegółowy plan wypowiedzi;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, opowiadanie, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad, starając się stosować odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej; • samodzielnie formułuje tezę lub hipotezę; • wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów; • podaje celne przykłady ilustrujące argumenty; • próbuje podsumować rozważania; • przeważnie poprawnie rozpoznaje w różnych tekstach środki perswazji i manipulacji, stara się wskazać ich funkcję; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego; • interpretuje głosowo utwór literacki, starając się zaciekawić słuchacza.
celujący (6)	Kształcenie literackie i kulturowe • doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej; • samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności; • czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej; • posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie;

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• aktywnie uczestniczy w lekcjach. Kształcenie językowe • pisze bezbłędne językowo, oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi; • operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych; • w sposób szczególny dba o poprawność fleksyjną i składniową wypowiedzi; • Zapisuje teksty w sposób przejrzysty z wielką dbałością o stronę graficzną i podział logiczny w formie akapitów.

Autorzy: Dagmara Karasińska, Katarzyna Wodzińska

Koordinator do spraw dostępności: Agnieszka Nowicz - Chojnacka